

Међународни дан права човека

Била је скоро већ поноћ између 10 и 11 децембра 1948 године, када је у главној скупштини дворани Пале де Шајо у Паризу отпочело гласање.

Генерална скупштина била је прожета духом јединства и у атмосфери необичајене једнодушности усвојена је и прокламована тврди et orbis 10 децембра 1948 године, Општа декларација права човека која је садржавала „заједничке идеале које треба да постигну сви народи и све нације“. Декларација је изгласана већином од 48 према 8 уздржаних гласова. Против усвајања није гласао нико.

Општа декларација има за циљ да означи савремени ниво у области заштите људских права и у том смислу она општа историјска резултате једне дуге борбе за друштвено ослобођење човека. Та борба која је стара као људска заједница, има велике датуме својих победа. То су Magna Carta 1215, револуционарни акт енглеске буржоазije; Habeas corpus act 1679, Америчка Декларација независности 1776 и Декларација права човека и грађанина од 1789 године. Као што су принципи ових великих повеља људских слобода и права надахњивали тада напредну буржоаску класу у остварењу њене историјске мисије свргавања феудализма, тако је и Општа декларација права човека 1948 године изразила оновремену истину да се тежње маса радног народа у свету више не могу мимоићи и да оне почињу да добијају међународно признање.

Општа декларација није револуционаран акт већ и због саме чињенице да је њена полазна тачка човек, поједина личност и да она следи стару буржоаску идеју формалне јед

накости свих, занемарујући чињеницу да је човек друштвено биће и да његов положај зависи од припадности једној класи која се у одређеним друштвено-економским системима оштро супротставља другој. Али поред свих недостатака, не може се оспорити значај Декларације, нарочито због тога што она означава зачетак једног новог схватања права човека, чија је основна мисао да човек не ужива права само као члан одређене друштвене заједнице или државе, него и као члан човечанства, самим тим што је људско биће. Практични вид ове идеје универзалности која се у Декларацији доследно развија, састоји у проширењу њеног дејства на становништво свих територија без обзира на старатељски или неаутономни статус. Тиме су људи у колонијама први пут званично проглашени једнаким са осталим људима. Декларација је донела низ напредних одредаба у области политичких и грађанских права. Она прокламује заштиту основних слобода и права човека, породице и основних права у области просвете и културе. Посебно место у Декларацији заузимају тзв. социјално-економска права која су од животног значаја за положај радничке класе.

У нашој земљи, принципи Опште декларације победили су заједно са нагом револуцијом. Положај личности код нас је органски повезан са дубоким преображајима читавог нашег друштвеног бића, а изванредни успеси социјалистичке демократије све више омогућавају да права наших људи у свим сферама друштвеног живота постану најнапреднији међународни пример.

М. Матић

Припреме студената за зимски распуст

Састанци студената и народних посланика

Студенти са Универзитета, великих школа и академија у Београду припремају се да свој зимски распуст проведу у знаку активне помоћи у решавању разних задатака на терену. На иницијативу Универзитетског одбора Савеза студената одржавају се састанци студената из појединих места на којима ће народни посланици из њихових крајева говорити о неким питањима рада на терену. На тим састанцима студенти ће се споразумети о начину рада за време распуста.

1) 15 децембра 1952 године у 19.30 часова на Техничкој великој школи у Свечаној сали: Титово Ужице — град и срез, Косјерић и Црногорски срез, Пожега, Чајетина, Златиборски срез, Вајина Башта, Рачански срез, Ариље.

17 децембра 1952 године у 19.30 часова на Правном факултету — амфитеатар III; Крагујевац — град и срез, Тужански срез.

15 децембра 1952 године у 19.30 часова на МВШ — Анатомски институт: Ниш — град и срез, Сврљиг, Алексинац, Соко Бања.

2) 16 децембра 1952 године у 19.30 часова на Техничкој великој школи, амфитеатар 65: Група Санџак: Прибој, Нова Варош, Златарски срез, Пријепоље, Миленски срез, Сјеница, Нови Пазар, Тутин, Штанички срез, Рашка, Студенички срез.

16 децембра 1952 године у 19.30 часова на Правном факултету, амфитеатар III: Светозарево — град и срез, Рековац, Левички срез, Свилајнац, Ресавски срез, Деспотовац.

16 децембра 1952 године у 19.30 часова на Техничкој великој школи, амфитеатар 56: Шабац — град и

срез, Поцерски срез, Мачвански срез, Посаво-тамнавски, Лозница — град и срез, Јадарски, Рађевски, Азбуковачки.

3) 17 децембра 1952 године у 19.30 часова на Техничкој великој школи, амфитеатар 65; Суботица, Бачка Топола, Сомбор, Оџаци.

17 децембра 1952 године у 19.30 часова на Техничкој великој школи, амфитеатар 56: Чаџак — град и срез, Гуча — Драгачевски срез, Горњи Милановац, Таковски срез.

17 децембра 1952 године у 19.30 часова на Правном факултету, амфитеатар II: Аранђеловац — град и срез, Лепенички срез, Топола.

4) 18 децембра 1952 године у 19.30 часова на Правном факултету, амфитеатар III: Параћин — град и срез, Ђуприја — град и срез.

18 децембра 1952 године у 19.30 часова на МВШ — Анатомски институт: Пирот — град и срез, Нишавски срез, Бабушница, Димитровград, Бела Паланка.

18 децембра 1952 године у 19.30 часова на МВШ — IV интерна клиника: Кикинда — град и срез, Зрењанин, Бегејски срез, Тамишки срез, Јаша Томић.

5. 19 децембра 1952 године у 19.30 часова на Правном факултету, ам-

фитеатар II: Панчево — град и срез, Ковачица, Ковин.

19 децембра 1952 године у 19.30 часова на Техничкој великој школи, амфитеатар 116: Ивањина, Моравски срез.

19 децембра 1952 године у 19.30 часова на МВШ — IV интерна клиника: Лесковац — град и срез, Властотиница, Лебане.

6) 20 децембра 1952 године у 19.30 часова на МВШ — IV интерна клиника: Вршац — град и срез, Бела Црква, Алибунар.

20 децембра 1952 године у 19.30 часова на Правном факултету, амфитеатар III: Прокупље — град и срез, Топлички срез, Добрички, Косанички и Јастребачки срез.

20 децембра 1952 године у 19.30 часова на МВШ — Патолошки институт: Зајечар — град и срез, Бolečина, Књажевац, Тимочки срез, Борски срез.

7) 22 децембра 1952 године у 19.30 часова на МВШ — Патолошки институт: Врање — град и срез, Бујановац, Владичин Хан, Јужноморавички срез, Сурдулица, Масурички срез, Восињград.

22 децембра 1952 године у 19.30 часова на Правном факултету, амфитеатар V: Сремска Митровица — град и срез, Шид, Рума, Земун, Стара Пазова.

22 децембра 1952 године у 19.30 часова на МВШ — IV интерна клиника: Неготин — град и срез, Доњи Милановац, Текија, Кладово, Кључки срез, хомољски срез.

8) 23 децембар 1952 године у 19.30 часова на Правном факултету, амфитеатар III: Нови Сад — град и срез, Сремски Карловци, Бачка Паланка.

23 децембра 1952 године у 19.30 часова на Техничкој великој школи, амфитеатар 56: Младеновац — град и срез, Велика Плана, Моравички срез, Смедеревска Паланка и Јасенички срез.

23 децембра 1952 године у 19.30 часова на МВШ — IV интерна клиника: Крушевац — град и срез, Ражањ, Трстенички срез, Жупски, Копанчићи и Темнишки срез.

9) 24 децембра 1952 године у 19.30 часова на Техничкој великој школи, амфитеатар 65: Стари Бечеј — град и срез, Жабаљ, Сента, Врбас, Кула, Бачко Поље.

24 децембра 1952 године у 19.30 часова на Правном факултету, амфитеатар IV: Ранковићево — град и срез.

24 децембра 1952 године у 19.30 часова на Правном факултету, амфитеатар V: Косово и Метохија.

10) 25 децембра 1952 године у 19.30 часова на Техничкој великој школи, Свечана сала: Ваљево — град и срез, Колубарски срез, Љиг, Лазаревац, Обреновац, Уб, Подгорски срез, Осечина.

25 децембра 1952 године у 19.30 часова на Правном факултету, амфитеатар II: Пожаревац — град и срез, Велико Градиште, Петровац на Млави, Жагубица, Кучево.

Научна екскурзија студената историске групе у Грчку

Група студената историје Филозофског факултета у Београду пошла је 3 децембра на петнаестодневну научну екскурзију у Грчку. Са групом путују: др Михаило Динић, редовни професор; др Иван Војкић, предавач и неколико асистената. Ово је прва група наших студената која после рата посећује Грчку. Посебан значај екскурзије је и у томе што ће се успоставити први, директни контакт између грчких и југословенских студената.

Све трошкове екскурзије сноси Савет за просвету, науку и културу НР Србије и Универзитетски одбор Савеза студената. Студенти су уплатили само по две хиљаде динара по особи. На једној конференцији историске групе чланови секције су изабрали за одлазак на екскурзију 27 најбољих студената IV године.

Група је отпутовала специјалним „Путниковим“ аутобусом. Они ће посетити најважније и најлепше историске споменике Грчке: Атину са Партеконом, Спарту, Свету Гору и остала значајна места.

Кроз универзитете у свету

БРАЗИЛИЈА

На Медицинском факултету државног универзитета у Рио де Жанеиру избио је са новом жестином студентски штрајк. Следеће чињенице су условиле избијање штрајка: студенти на државним универзитетима у Бразилији не плаћају школарину, док на приватним плаћају. Према томе није чудно да је велика навала на државне универзитете и да су на њима пријемни испити врло строги. Ту је узрок да велики број студената полаже пријемне испите на приватним школама и да се после, на другој години, пребањују на државне универзитете. У студентском жаргону такве студенте називају „падобранима“ (para-guestada). Такав прелаз је могућ легално једино у случају ако се може доказати финансијским разлозима.

Пре неколико месеци један студент медицине, ожењен и са децом, поднео је молбу за прелаз са приватног на држав-

ни факултет, позивајући се на сиромаштво. Добио је одговор да ће бити примљен „чим буде слободан места“. Будући незадовољан, исти студент поднео је жалбу другостепеном органу, који ју је позитивно решио. Међутим, студенти Медицинског факултета устали су против одлуке. Они су изнели да том студенту није потребан прелаз, јер је он син крупног богаташа и има властити ауто. Цео спор решиће Врховни федерални суд.

АРГЕНТИНА

Преко 50.000 мађарских емиграната у Аргентини основало је у Буенос Аиресу мађарски универзитет. Нови универзитет не оскудева са професорима и студентима, већ са финансијским средствима и научном опремом.

БЕЛИЈА

Геофизика је уведена као нови предмет на слободном Универзитету у Брислу. Ова

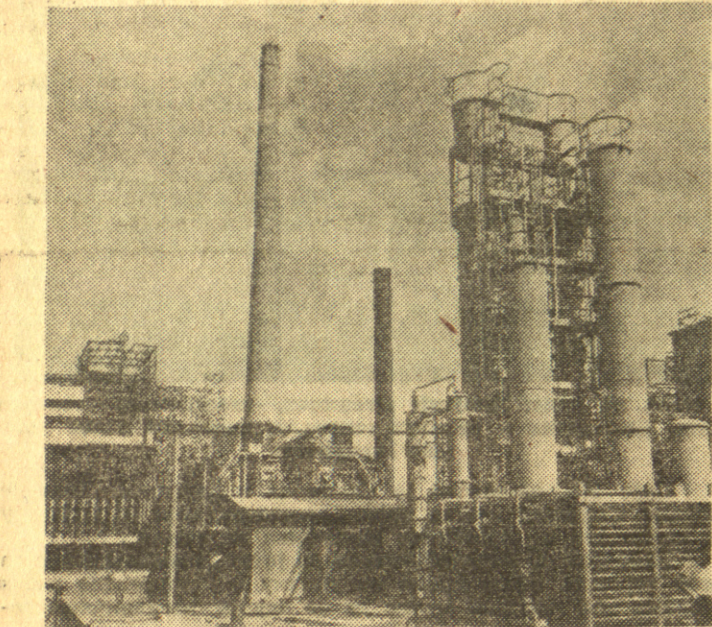
грена наука је била до сада занемарена. Приступ на геофизику биће дозвољен дипломираним студентима са другим предмета природно-математичког карактера. Постоји намера да се на овом Универзитету дају нарочите дипломе свршеним геофизичарима.

ГРЧКА

У грчком парламенту усвојен је закон о оснивању стоматолошког факултета у Атини и Солуну. На Атинском универзитету постоје ови факултети: Правни, Природно-математички, Медицински, Слободних уметности, Теолошки и Стоматолошки.

ФИНСКА

На универзитету у Хелсинкију у зимски семестар уписано је 1404 нова студента, тако се укупан број студената повећао на преко 9.000. У овој школској години биће обезбеђена сума од два милиона финских марака за позајмицу.

Коксара у Лукавцу

Научни прилог

ОТАЦ ИЛИЈЕ СМИЉАНИЋА

Ускоци — како о њима говоре историски подаци

Сви су се власи прикратили у највећој тишини, да би сви могли истовремено да нагну, пошто заузму потребне полазне положаје. Сваком је борцу стављено у задатак да на дати знак упали луч и убаца је у куће у граду, не би ли што више опсађених нашло смрт у пламену; поред тога, ватра је могла забавити многе браниоце. Град је био затворен. Градску капију учврстили су и подупрли гвозденим полулама, пошто је већ била трошна. Неки Турцима који су се нашли ван зидина дата је вера да ће их пустити да оду, ако се предају и не буду дизали дрече. Грачачки град, који се налази на врло стрмом брду што се диже са равнице, налазио се пред ускоцима. Запаљена луч полетела је унис. Не задуго а ватрен певац јавио се изнад кровова четрдесетак кућа те је онда пламен захватио и мошеју и четири куле, које су узидане, биле на сва четири угла. На кулама су се налазила по три топа, два са ђулади од камена која су онеспособљена огњем и један велик метални топ. Овај је престао да задаје бриге тек када му је посада посечена. Много се свидео ускоцима, те су чак намеравали да га понесу. У међувремену и градска је капија попустила. Када је пламен учинио своје, остало је само зажерено гвожђе. Најзад су били у граду. У дрвеном ходнику око унутрашње стране зидина налазило се доста пшенице и осталих житарица и сена. Све је ово изжео оган, дижући пламен врло високо. Многе су буле изгореле међу кућним дирекцијама. Неки, пак, бежећи од ватре, 5-летали су у оштру ускочка гвожђа, тако да је заклано око 30 избезумљених. Много је ствари пригорело, пошто их се није могло удаљити, али је много и однесено. Одећа је било разних врста и вредности, од лана до свиле.

ли мушкарци за борбу. При повратку, када су се ускоци примакли морској обали и тиме осигурали од сваког зла, видели су потеру, бројне коњанике из Удбине и околних села.

Дани су се смењивали, а мала јунаштва спајала су она велика, о којима је народни певач олмаха стварао хронике у десетеру. Својим писмом од 11 маја 1648 године Петар Смиљанић је обавестио далматинског провидура о једној својој акцији из које се управо вратио. Овога пута Петар је са својом четом продор дубоко у турски крај, на пет дана од млетачких међа, у покрајину Унап. Пљачка је. Са Турцима се sukубио на три места. Нарочито је био значајан сусрет код Шупље Пркве (данас на путу Кистање — Книн, више водопада Манојловца), где се нашао са Удбиницима и личким Турцима. Окршај је трајао од јутра до подне, а затим су ускоци пола дана следили Турке који су сишли са друма. Турака је било 500 у три, буључа. Ускоци су изгубили три своја друга а посекли су 57. Дотерали су хиљаду говеда, 5000 оваца и 200 коња. Довели су 30 влашких породица којима је глава спахија Бушковић, Петар Смиљанић сад се већ својим угледом издвојио од осталих харамбаша. После ове акције, 15 маја, далматински провидур поставио га је за поглавника свих влаха ускочених из Буковине, с тим да га као таквог имају примити све морлачке харамбаше које не уживају плату. Упоредо с тим Петар је добио овлашћење да пресудује њихове ситне спорове у првом степену. Дружчије и није ишло: код сељака-граничара, вечно везаних за оружје, пресудује војни старешина.

У току јуна 1648 год. Петар Смиљанић учествовао је у двонедельном походу на Удбину који је предводио поп Шорић. Најпре су се попустили у село Карин. Одатле су упућене извиднице у Жегар, чији су се становници већ раније разбежали. У четвртак појавили су се пред Удбином. Три хиљаде момака, баш као у народној песми, од којих је сваки шести био на коњу, поделио се у три групе. Са око хиљаду делија пошао је Смиљанић у правцу Рудопоља, Петар је држао леви бок, Шорићев брат десни, а сам поп средину. Крила су од главнине била удаљена по једну миљу и прва су избила на положај. Кад је сутра јутро освануло,

баш у петак, а у турски светац, навалише на суседна места. Смиљанић је попалио Рудопоље које се састојало из три засека, Томчића, Водене Главе и Панчиног села, Заробио је 50 жена и деце и заплено 4000 грла стоке, ситне и крупне, 15 хамова и разног одела. Кад су подметали ватре, месним Турцима пришли су у помоћ Турци из Удбине и остале Лике, у свему њих око хиљаду коњика и 500 пешака. Грунуше на средњу групу којом је заповедао Шорић. И Смиљанић и попов брат улетеше у гомилу. Борба се волила од два сата по ручку до мрака. На страни хришћана била су само два мртва и десет рањених, док је код Турака на очи самог Шорића пало њих 16. Међу изигнуми Турцима беху познатији: Мустафа Халум Прхатовић, брат удбинског капетана, и диздар Грачаца Махмут-ага Милићевић. Касније је Шорић од неког свог пријатеља чуо да је остало на бојишту 70 Турака.

Но, овакво јунаштво Петра Смиљанића није могло бити дуга века. Није прошло ни двадесет дана од похода пред Удбину, а и Смиљанић и Шорић нису више били међу живима. Почетком јула, баш онда када жито дозире, када црвене булке једре и када су ноћи кратке али драге више него обично, ускоци су се дигли да посете Личу. Неки су пошли као на свадбу, без оружја. И овога пута предводник у подухвату био је поп Шорић са својим горичким власима. Петар Смиљанић повео је својих хиљаду момака, где је стотини буквичких влаха заповедао Петров син Илија. У Личи су се многи ослонили на тамошње влахе, који су изјављивали да желе прећи под хришћанску власт. Тако, на улазу у један планински теснац, који се лако могао затворити, није од ускока остао готово нико; пролаз је поверен турским власима, који су стварно били непријатељски расположени према ускоцима, будући да су и сами много страдавали приликом ускочких провала. Један од влашких стражара пушком је дао знак Турцима да су прошли ускоци, тако да су Турци у тврђавама могли послати у околину позиве за помоћ. Ускоци су се спустили у равницу и брзо се привукли тврђавама једној Рибник. О Рибнику се причало да је пун блага, пошто се у њему склањао иметак из читаво околине.

Војска се у неред приближила граду, и без муке запалила дрвене куће у граду. Један део нападача упутио се вратима тврђаве. Но, прили се могло само преко једног моста. Ту је нападач дочекала густа пушчана ватра браниоца, тако да је у првом налету погинуо и један морлачки четовођа. Кад су мртвог поглавника одвели међу његове, редови су се помели, и борци, уместо да гоне непријатеља, сами су се дали у бекство. Узалуд су се гурвалуд Поседарски и други трудили да се мацем у руди затворе пролаз бегунцима. Настала је збрка. У претходници налазили су се поп Шорић, син гувернера Матевића, Петар Смиљанић са сином Илијом и нешто коњице. У насталој ситуацији чело је постало заштитница. О ову групу, веома храбру, сламали су се јуршии Турака. Но, маљобројни, напуштени од пешадије, заморени непрекидном борбом, стално рањавани при отступању, у стопу прањени од бројног непријатеља, застрашени несрећом, коњаници су се повлачили све брже. Турцима је ишла на руку и магла која се навлачила. У великом броју придоласили су лички власи, гонени ускоке маљевима, брадвама и камењем. Коњаници из отступнице почели су бацати оружје и силазити са коња да би се сами што пре дочекали опасном планинског теснаца, Сироти Шорић, пошто се срчао бранио, рањен из аркибуза у једно бедро, најзад је био присиљен да се преда, са неким другим који су преостали. Шта је било са Петром Смиљанићем у општем расулу, није се могло тачно утврдити. Није забележено да је заједно са Шорићем заробљен, а није се ни повратио, као син му Илија. Свакако да је погинуо у последњим окршајима. Док су остале који су се предали спровели у тамницу, као сужње, Шорића су Турци одмах погубили, не би ли тако олујили смрт удбинског диздара, који је, заробљен при једној провали Турака у Котаре, погубљен четасет дана раније.

Тако је, после борбе од године дана, погинуо родоначелник Смиљанића. Исте године погинуо је Петров рођак, можда рођен брат, Јован, Илија Смиљанић из народних песама такође није дуги век провео: погинуо је у борби четири године после свог оца. Ипак, и за свега пет година јуначког живота, народ га је овековенио у својим песмама.

Б. ХРАВАК

Кроз наше ФАКУЛТЕТЕ

Шумарски факултет

сија поводом нацрта Устава". Састајак ће се одржати 17 децембра.

Бруцошко вече

У четвртак 4 о. м. у сали Дома културе у Земуну, одржано је традиционално, овогодишње, бруцошко вече. Успео програм допунило је са неколико тачака омладинско друштво „Иво Лола Рибар“. Интересовање студената, нарочито млађих, било је велико, тако да је сала била дупке пуна. Програм је обухватио разне актуелности из живота студената као и са самог факултета.

Б. Н.

Техничка велика школа

Књижевно вече

Неко је рекао да је архитектура поезија у камену, али књижевно вече одржано на Техничкој великој школи докажује да студенти архитектуре могу да створе и поезију речи. У суботу 6 децембра 1952 године одржано је књижевно вече.

Песме су читали А. Вукићевић, Синиша Вуковић, Светозар Крајковић, Милан Митровић, Павле Трпковић и Јован Нешиковић, а прозу асистент Урош Мартиновић. Дискусија је истакла квалитете њихових радова. Било је речи и о обликовању са студентима Позоришне академије и Југословенске књижевности, који често одржавају књижевне вечери.

Изражена је жеља за сарадњом са листом „Народни студент“.

А. Д. М.

Правни факултет

Састајак дебатног клуба

Ових дана одржан је састајак дебатног клуба са темом „Класа и каста“. Дискусија је била обилна и на научној висини. Састајак је био добро посећен што обећава да ће у будуће посета бити све већа. На овом састајку изабрана је нова управа од 9 чланова, а затим одређена тема за идучи састајак. Тема ће бити „Диску-

Природно-математички факултет

Основан је студентски клуб „Јован Цвијић“

На Географској групи Природно-математичког факултета основан је ових дана стручни клуб „Јован Цвијић“. Идеју о оснивању Клуба дао је Управни одбор секције Савеза студената после дуже дискусије на који начин организovati рад у Савезу студената и како тај рад учинити интересантним и корисним за студенте.

Клуб „Јован Цвијић“ је постојао и пре рата. Његови чланови били су данашњи професори на географској групи. Сада они са много симпатија говоре о његовом плодотворном раду.

На оснивачкој скупштини клуба присуствовали су поред студената и сви професори и асистенти географске групе. Стари професор др. Павле Вуковић је као још преживели сарадник Цвијића говорио о значају који је Цвијић имао за географију и за своје доба. Замисли о његовом раду Јована Цвијића говорио његов ученик др. Воја Радовановић.

У клубу је већ одржано прво предавање. Асистент М. Васић говорио је „О стању економске географије код нас и у свету“. После предавања развила се врло жива дискусија, што поред осталог, обећава и даљи плодан рад клуба. У плану клуба су следеће теме: „Економски односи у свету после Првог светског рата“, „Ср временом схватање у географији уопште“, „О проблему Јужноафричке уније“, „О Индонезији“, „О организацији уједињених нација“ итд.

Клуб ће се повезати са планинарским, туристичким и феријалним друштвима, како би координацијом рада са тим друштвима помогао себи и њима. Организоваће се краћа екскурзија у околину Београда. Чланови клуба посетиће штампарије, Геокарту и друга привредна предузећа. Затим ће се повезати са студентима географије из других универзитетских центара. Тако ће студенти географије, кроз рад свога клуба, моћи да састранијом дискусијом још боље упознају своју будућу струку.

Д. РОДИЋ

Симфониски концерт за студентску и средњошколску омладину

Концертна пословница Србије у заједници са Београдском филхармонијом организује у недељу 14 децембра у 10.30 часова пре подне на Коларчевом универзитету Симфониски концерт за студентску и средњошколску омладину. На овом концерту биће поновљен програм првог концерта у претплати: В. Перичић „Симфониски став“ (прво извођење); С. Рахмањанов: „Концерт за клавир и оркестар“ (ц-мол); О. Респиги: „Старе арије и игре“ и Р.

Штраус: „Смрт и преображење“ — симфониска поема. Диргент је Крешимир Барановић, а солиста Зденко Марасовић, клавир.

Цене улазница за овај концерт су врло популарне: 15, 20 и 30 динара, те се овим пружа могућност великом броју студената и средњошколаца да га посете.

Улазнице се могу добити у канцеларији Концертне пословнице Србије на Студентском тргу број 5 (зграда Коларчеве задужбине).

Годишња скуштина

Здравствено-потпорног удружења

(Наставак са прве стране)
питања моћи ће такве студенте и да хонорису за тај посао.
Али у вези с тим поставља се важно питање, које се није справљало на скупштини, али је било предмет разговора пре ње. Познато је да социјални састав студената на разним факултетима није исти, па према томе ни потпорне потребе, нису свуда исте. По новом систему рада Здравствено-потпорног удружења већи факултети биће у могућности да дају помоћ и студентима којима она није неопходна, док би на мањим факултетима и са друштвојим социјалним саставом неки студенти могли остати без неопходне потпоре. Код овог питања мора се нагласити да досадашњи критериј давања помоћи морају бити још праведнији. Већи факултети не смеју снижавати критериј за давање помоћи, већ вишкове својих прихода морају употребљавати у интересу свих студената.

Сви ови проблеми захтевају много више бриге удружења Савеза студената него што је до сада било. До сада тога није било, бар не свуда и увек. Тако се и могло догодити да је једна студенткиња Економског факултета која већ две године није дала ни један испит, редовно примала помоћ код потпорног фонда. Један од дискутаната на скупштини изнео је искуство са Медицинске велике школе. Када је питање потпора решавано на састајку Удружења студената, испоставило се да знатан број корисника помоћи није требало да прима помоћ, јер су им родитељи имућни. Све те неправилности биће отклоњене када читава организација буде решавала коме и у ком износу се додели помоћ. Организације Савеза студената на факултетима треба сада одмах да приступе припремама да би на почетку новог семестра могле успешно спроводити све ове одлуке.

М. И.

АНКЕТА „НАРОДНОГ СТУДЕНТА“

О лику саобраћајног инжењера

Професор Душан Величковић: „Нашем саобраћају инжењери експлоатације су неопходни“

На основу запажања које сам могао да учиним у току свог дванаестогодишњег рада на железницама код нас, а познавајући проблеме у тој области и у иностранству, увиђам да у низу врста висококвалификованих стручњака који раде у саобраћају постоји једна велика празнина.

Опезни, ванредно значајни домен техничке експлоатације у саобраћају, подразумевајући при том нарочито проблематику организације искоришћавања возних средстава, ствара кључну проблематику у свакој саобраћајној грани. Тај домен располаже само кадровима са средњим квалификацијама па и нижим од њих. У руководећи кадар у домену експлоатације ретко су се прогнурли инжењери, а нешто чешће јуристи.

Техничко - експлоатациони проблеми у саобраћају, међутим, неотступно траже да их решавају стручњаци са највишим академским образовањем и са познавањем основних теорија и остварења из одговарајућих техничких наука, него и дубоко познавање политичких и економских дисциплина.

Мало је високих школа и у иностранству које проучавају и третирају ову проблематику као скуп потпуно одвојених дисциплина. Али то ни у ком случају не треба да значи да таква школа не треба да постоји код нас. Напротив. Ако постоји потреба да се једна грана службе почне проучавати са више познавања теоретских и практичних основа на којима почива, са више знања специ-

фичних за ту област, онда је неопходно створити кадрове који ће та проучавања моћи да изврше.

Такве замисли биле су основи на којима се градила одлука о оснивању Високе саобраћајне школе. Али, мислим да се у овом случају пребрзо приступило превођењу замисли у дело. Третирање је мало опезније захватити проблеме на школи, проблеме одабирања наставне материје и наставног метода. Замисао у основи непобитно здрава приведена је у фазу остварења пре него што је за то созрела. То је грешка довели до низа негативних појава, које међутим, нису ни у ком случају давале право да се дође до закључка да је школовање саобраћајних инжењера непотребно и да га треба ликвидирати.

Чињеница је да су нашем саобраћају инжењери експлоатације неопходни. Од заосталости у саобраћају трпи наша целокупна привреда. Мора се дакле, створити кадар који ће увођењем модерних радних метода засиовати на научним проучавањима, користећи стечена искуства и наслеђа код нас, подићи квалитет производње у нашем саобраћају.

Није битно да ли ће се проучавање материје из области експлоатације саобраћаја вршити на посебној школи, факултету, или отсеку. Битно је да се таква проучавања морају код нас вршити ако желимо да из стања прилично заосталости закорачимо на савременију, рационалнију организацију рада у саобраћају. На нама је да нађемо најправилније форме и да му правилно одредимо смер.

ШТА МИСЛЕ СТУДЕНТИ

СЛАВКО СИМОВИЋ ПРЕДСЕДНИК УДРУЖЕЊА СТУДЕНАТА

Централно питање које се по сле укидања ВСШ требало да реши Самостални саобраћајни отсек јесте питање лика и улоге саобраћајног инжењера. Ми и данас на том питању имамо крупних слабости. На бившој ВСШ није се довољно систематски, довољно студиозно прилазило размишљавању појмова о овом питању. Контакт одговорних школских органа са привредом до сада је био само индивидуалан, најчешће случајан, те сматрамо да би саветовања школских органа, — уз учешће студената — са прет-

ставницима разних грана саобраћаја, а много допринело да се боље осветли лик саобраћајног инжењера и да се прецизније дефинише његова улога и место у пракси. До сада су се ови проблеми третирали прилично кабинетски. Тако су на пример на бившој ВСШ прилазило школском усмеравању, тј. извесној врсти специјализације са једине гране саобраћаја, а да се нису znale стварне потребе привреде. После оваквих дискусија моћићемо лакше да сагледамо недостатке нашег новог наставног програма, који смо усвојили почетком ове школске године.

Упоредо са настајањем да се сарадња са привредом оствари, ми се морамо борити за систематско уздицање научности у настави и појачавању критери-

ја на испитима. Даље, сматрамо да систем колоквија, вежби и праксе код нас није довољно разјашњен и да ће решавање овог питања учинити теоретску наставу схватљивијом. Сматрамо да наставу треба допунити неким новим предметима на пример из области организације воденог саобраћаја, која потеземо неће бити разјашњена ако се свестрано не анализирају, а на таквом посту наставницима припада главна реч.

ДРАГОЉУБ ЈОВИЋ, СТУДЕНТ У ГОДИНЕ

На почетку ове године извршене су прилично велике промене у наставном програму. Тиме је најзад постигнута већа складност између наставног програма и улоге за коју он треба да нас припреми.

Али ових дана у многобројним неvezаним разговорима међу студентима, појављује се као проблем питање научног нивоа на предавањима. И о ово ме се прошлех година код нас дискутовало зато што су нека предавања била више на нивоу за средње стручне школе или курсеве него на нивоу који одговара факултету. Тих појава има и сада, ређе него прошлех година, али их ипак има. Повод за такву дискусију међу студентима пете године дају предавања из „Градског саобраћаја“. Предавач често утврди добар део часа на детаљно објашњавање неке „практичне“ ствари и онда нема довољно времена за главну материју. Студентима се чини да предавач на овај начин тежи да „растегне“ своје предавање пошто га у ствари није довољно припремио. Нама је потребна научна анализа елемената градског саобраћаја.

Несумњиво, ове године извешине предмета предавања су на нивоу који у односу на ранији ниво задовољава. Но то не умањује потребу за даљом вођеном борбом на подизању научног нивоа наставе код нас.

Писмо редакцији

„ЛАКО ЈЕ УПРАВНОМ ОДБОРУ ДА ОДРЕДИ...“

У студентском дому „Иво Лола Рибар“ редовно се суботом и недељом одржавају игранке. Из тих разлога се већера у те дане издаје од 17—19 часова место од 18—20,30 како је то иначе обичај. Међутим у последњих месец дана учестали су случајеви да се и ван тих „редовних“ термина за игранке (од којих Управа дома има прихода који користи на побољшање исхране) вечера издаје само до 19 часова. Већи број студената који се овде храни слабо или никако не доручкује. Ако се узме у обзир да они због предавања стижу на ручак тек око 14 часова, а морају да ве-

черају већ око 18 часова онда је јасно да ће те игранке бити на штету оних абонентима који на њих не долазе. Сва је срећа што ручак није обилат те овај кратак временски период између ручка и вечере не утиче на погоршање апетита абонената. Један студент је у среду приликом једног оваквог „ванредног“ термина рекао: „Лако је Управном одбору да одреди вечеру до 19 часова, а што ја имам у то време вежбе о томе се нико не брине“. Третирао би и о томе водити бригу.

Н. Н.

Милија Николић: Градња бетонских носача

ЗА НАШЕ СРЕДЊОШКОЛЦЕ

Широк избор занимања

Са њавног факултета

Средњошколци из Сомбора редовно прате „Народни студент“, а нарочито рубрику „За наше средњошколце“ која их је посебно заинтересовала. Они су пре неколико дана упутили писмо нашој редакцији у коме неки ученици траже да се пише о факултетима који их интересују.

Удовољавајући жељу сомборских средњошколаца, у овом броју доносимо написе о Правном факултету у Београду.

Као што се извесни средњошколци припремају за студије на ТВШ-у, медицински или за неки други факултет, тако се и будући правници морају припремати за свој факултет. Недостатак основне писмености, непознавање националне и опште историје, основа нашег друштвеног уређења, низак општи културни ниво, све то доноси тресечни средњошколац на студије.

Студије на Правном факултету трају четири године, односно осам семестара. На првој години студенти изучавају пет предмета, док на другој, трећој и четвртој по шест. На трећој и четвртој години постоје опциони предмети. Изучавање тих предмета даје ужу специјалност и одређеност студената за једну од правних грана. На трећој години опциони предмети су:

дипломатска историја, историја економских доктрина и криминалистика. На четвртој години изучавају се као опциони предмети: наука о администрацији, упоредно право и то: грађанско, кривично и уставно историја политичких и правних теорија и саобраћајно право.

На својим стручним групама које постоје из неких опционих предмета, као и из теорије државе и права, студенти употпуњују своје знање. Велики број обимних предмета захтева стални, систематски рад. До сада се показало да само они студенти који озбиљно схвате студије и који су дошли на Правни факултет из љубави према овој грани студија, на време завршавају факултет. Да је то тачно показује чињеница да је до сада од дипломираних студената, највећи број завр-

шико са врло добрим, одличним а мали број са добрим успехом.

Наше свршене правнике очекују у првом реду народни одбори, судство, тужиоштва, као и предузећа. А осим тога широк круг других занимања. Њихов задатак је велики и тежак, јер су они ти који треба да чувају и доследно спроводе наше законске прописе, и тиме убрзавају изградњу социјализма.

Није тачно да су правне студије лаке. Тешко је бити правник и то добар правник. М. С.

Средњошколци се спремају

Од почетка ове школске године у Аранђеловачкој гимназији, у циљу што темељнијег припремања наших средњошколаца за студије, организована је група за продубљивање градива из математике, у коју се досад пријавило 15 ученика седмог и осмог разреда.

На сугестију предавача Стипанчића ВТШ-а који је прошлог месеца посетио Аранђеловачку гимназију као делегат друштва математичара и физичара, наставнички савет ове гимназије је одлучио да кроз ову групу помогне ученицима да стекну солидну математичку основу, а не само да се припреме за пријем-

ни испит. Наставнички савет одлучио је исто тако да оснује и групу добрих математичара у петом и шестом разреду који би у домену свога знања обрађивали математичке проблеме.

У гимназији постоји добре опремљен физичко - хемиски кабинет, који омогућава да предавања буду пропраћена експериментима. Приличан број предавања илустрира се пројекционим апаратима. Мада има неколико ученика који показују живо интересовање за физику и хемију, научна група из ових грана нема, иако постоји могућност за њихово оснивање.

М. Н.

ТРИ ЧИНА ДИСКУСИЈЕ

„О слободи културе“

У претпрошлом броју нашег листа читали смо духовит и илустрован приказ Ј. Ђирилова под добро нађеним и казаним насловом „За оне који нису стали у салу 45“. Приказујући прве пламичке и жерзавке дискусије, која се у наставцима води сваког уторка, „Студентов“ сарадник прекорело је све оне студенте који су пропустили да присуствују овом занимљивом догађају. Како је претпрошлог уторка уследила друга „тура“ дискусије, неочекивано хладнокрвна и сиромашна, наслов би требало изменити, управо одузети му прекорност. Отуда је требало приказ другог дела дискусије донети са поруком „За оне, који, срећом, нису стали у салу 45“.

Међутим, трећи чин дискусије био је испуњен новијим и свежијим, ако не пронићивим, а оно ироничним акцентима. Као мајдана боца која се нагло празни, трећи скуп је донео толико варијација, можда више и потсмеха, да је сасвим умесан наслов који се тамо у два три маха чуо, „Ово је право весело вече“. Али није било весело; за посматрача чак суморно. Као да нису из истих клуца, из истог гнезда, почели су такви двобоји, а потцељивања и надмудривања било је одвише. Разговор „О слободи културе“ по парадоксу да речи имају репове, преточио се делимично у „О слободи искултуре“.

И док је први састанак био брзоплет, живахан и засићен, а други потјани, млитан и закопчан — дотле је трећи протекао у обрачунама, који су започети веселим жаргоном, а завршени циничним приликама. Добија се утисак да се толико одмакло од корена реферата да би било узалудно извлачити га из наноса плитких речи, оцена своје или туђе лектире, ситних пот-

смеха и бујнице досетки. Права је несрећа да су и озбиљнији дискусанти после својих парада слегали раменима и говорили: дискусија се изгубила; треба говорити на овој основи; молим вас почитите, а ја ћу други пут што-шта додати. А циклус оних који траже реч отприлике је овакав. Референт се осврне и обори на прошли састанак, изнесе неколико нових паски поводом Достојевског и да би играо улогу покретача нових мишљења преузима улогу оснице која иде на лице ранијих учесника дискусије. Затим се појаве „покижени и уверени“ да би одбранили своје становиште и показали своју ерудицију и моћ количност, а неко од оних који су до тада ћутали извади белешке и од Кулина бана прегресе дискусију, приликом се разложно али недовољно расправи „О слободи културе“. И кад се поверује да ће равнодушни водич састанка учинити крај овом веселом опором сулентском надигравању, нађе гејзир новијих и зрелијих опажања која продужују век дискусије.

Тако је било и овог пута. Референт Милошевић пожурио је да искористи свежину слушања. Изгледало је да је био помрени утиском да дискусија бесповратно гу би свој правац. Пошто је искористио анемицитет и клизавост прошлог састанка, Милошевић је раборито одбио разговор када су му пребачене извесне „дрезине“ у реферату и анализе Достојевског као примера књижевне идејности и живостности. Било је јасно, Милошевић је направио мали обрачун са ситничарима дискусантима, али није прихватио и поставио новије, верије ставове. Његова оштрица бријача заседала је погрешно. Милошевић се упустио у „зачикавање“ Вучковића у чврстој жељи да, доказујући нетачност и повр-

шност његових ставова, докаже и ускогрудост Вучковићеве ерудиције. Тако је дискусија поново изклзнула из шина због непажње референта.

И овога пута Миодраг Протић био је заокупљен својим студијама српске поезије Скерлићеве епохе. Иако се одмакао од основне дискусије донео је на површину занимљиво питање: колико је могућа и носива легенда о Шантињу и шта стоји испод поданичког епидерма његове поратне поезије. Протић се није клонио да своју тренутну везаност за књижевност изнесе на састанку који је имао границе својих расправа. А помадо лицемерно звучало је његово признање да је намерно побегао од задатака дискусије. Тиме је потцељо на човека који не жели да ставља руке у врући кестен, али му је довољно да их види на туђем длану.

Иако је неприкладна појава да се дискусије забележене код куће читају од речи до речи на састанку, Стојановић је био саслушан са пањом коју је заслужио. Његова дискусија била је разложна, али разбијена на више питања, била је

ошроумна, али оскудна чињеницама. Права је штета што није пошао линијом анализе своје почетне опаске да домаћа књижевност није статична, већ живахна и радишна. Не тражећи и не сведочећи животну и књижевну трансмисију у данашњем замаку домаћих писаца, Стојановић је из својих руку избио најјаче весло и извезао се на пучину апстрактног.

Скроз на скроз причан и охол појавио се Влад Павловић, упућен на Достојевског као да је с њим делио сваку кору хлеба. Ако је ишта од појаве овог младића требало забележити, онда је то његов мали рекорд да је на сва три састанка узимао учешћа. Пошто је био задвољан да слушаоце натера на гримасе церакања Влад Павловић је шалозбиљно позвао „наивниот“ Ђирилова који, замислите, криво тумачи писца „Злочина и казне“, и „велеумног“ Протића који малте не зна како се читају романи у више свезака. Међутим, прави испад и недругарски излив учинио је Влад Павловић, блутовао исмевајући наводну површност Стојановића, претходног дискусанта, и импутирајући му балавост наслеђења из танкобојних „Златних књига“.

Очекивани са нестрпљењем (фут балских навијача или семинарских петлића?) појавио се Г. Вучковић, који је на прошлом састанку за утисак да се дискусија нашла у „погрешној улици“ добио „стакато“ плесак из последњих клуца. Овог пута он се пристојно и присечно одбранио од ироничних приговора референта Милошевића, али је испотребно глумио учешће и обузетост „правим стварима“ не дајући дискусији ничег суштинског, а обећавајући као на ранијим састанцима. Тим околишењем дискусија није изгубљена, али је ујаловљена као на неком састанчићу ђачких врхли терата. Овако Вучковић је потцељо на пролазника кога молимо да нам покаже улицу ту и ту, а он нам одговара да се нисмо упутили добрим правцем, али да не зна тачно за положај улице.

Ако нисам успео да дискусију са Филозофског факултета најверније прикажем, читаоци ми неће замрети. Међутим, онима који су из прикраја „напућени“ на дискусанте и њихове речитативе (или оштро умности) не треба претити карикатуром Дибуа како је то питома зажељео писац приказа у претпрошлом броју нашег „Студента“. Довољно је ако им се каже: говори те отворено шта хоћете и како хоћете, а савете оставите за своја суплентска предавања. Најзад, не би било на одмет да забележим три утиска која сам покупио на изласку из сале 45. Прво је неко, мало надмено и са презиром, рекао: „Више вреди ова киша напољу, него седм пута по седм ових наших седелки.“ А примедба да „дискусије рекла казала постају обичај“ пропраћена је сувим, али тачним и тежким питањем „јуд ће брука него у народ“?

М. МИРКОВИЋ

* Редакција доноси овај напис као лични став његовог аутора.

ОБАВЕШТЕЊЕ

У уторак 16-ог о. м. assolventи Правног факултета приређују књижевно вече.

Почетак у 17 часова — амфитеатар II.

Р. Антић: Студија

Прва самостална изложба Радомира Антића

После дуже паузе најзад имамо прилику да видимо радове једног младог сликара, још студента Академије, из класе Љубице Акадије — прву самосталну изложбу Радомира Антића отворену у недељу у Омладинској галерији.

Двадесетчетири изложена рада, деветнаест уља и пет темпера, сведоче нам о живом Антићевом интересу за разноврсност у тематици. Портрет смењује пејсаж, да се уз њега нађе мртва природа, а до ове фигурална композиција.

Одговарајући на питање, која га тематика највише интересује, Антић је рекао:

— Мислим да највише одговара мом темпераменту композиција. Већ радим на једном циклусу платна, које ће под заједничким називом „Пиротске ћилимарке“ носити обележје моје љубави према родном крају, Пироту, непресушном, богатом извору, животне тематике, мотива из народа и звучних боја. Овде сам изложио два рада из тог циклуса: „Искуство се преноси“ и скицу „Пиротске ћилимарке“.

Претежно код свих изложених уља Радомира Антића преовлађује тамна боја, чиме је он хтео, а добрим делом и успео да да драмско обележје својим сликама.

Нека платна чине скок у колору нагло прелазећи од тамног ка светлом, што је одраз његовог тренутног расположења, те оно импресивно делује на посматрача и говори о ширини сликарске инвенције, духа и израза.

На Антићевим платнима још увек има, а то је сасвим разумљиво обзиром на младост о-

вог нашег сликара, недореченог у потезу кичице, у компоновању слике и употреби боја. Све то носи обележје тражења себи одговарајућег израза, којим би најбоље изразио себе и своја надакхућа. Навешћемо неколико радова: „Цвеће I“ — најдубљи акорд у тражењу тамног; „Девојка са плавим очима“ — модернистички обрађена, стилизација портрета која иде на експресију; „Увело цвеће“ — лирски дато, са пуно нежног осећања; скица „Пиротске ћилимарке“ — тежисте читаве слике је на драмском акценту у колориту, а лица су необрађена у широким потезима; „Портрет младића“ и „Портрет девојчице“ — у широким су плочама боје, психолошки осветљени и уобличени.

Овде несумњиво треба додати: уље „Девојка над књигом“, где је лице насликано са два три потеза кичице, а однос боја и њена употреба говори о расположењу које је било код Антића у време сликања, посебно, о атмосфери саме слике — реалној и животној доживљеној; и „Мртва природа I“ композиционо добро решена са три светла акцента (црвене и жуте љубке у корпи), који носе и освежавају слику иначе дату у тамном колориту.

Ако би хтели да издвојимо неколико радова са ове изложбе који остављају трајнији утисак на посматрача, како у техници обраде и композицији, тако и у колористичком третману и сликарској инвенцији духа, морали би свакако узети у обзир и најновија платна Радомира Антића: „Први снег“, „Мртва природа II“ и „Хлеб, лука и вода“ — рађена светлијом палетом, чистих и живих боја, брзо, рекло би се у једном даху — те на тај начин делују импресионистички и указују и на ту могућност и пут у Антићевом развоју. Нарочито импресивно делује уље „Први снег“ где су водена атмосфера, асфалт, отсјај и огледање у њему, ванредно успели и свежи.

Похвална је његова тежња и жеља да се ухвати у коштак са фигуралном композицијом великих размера („Искуство се преноси“). Но, чини нам се да је Антић много бољи, садржајнији и изразитији, у платнима мањих димензија који му омогућавају већу сконцентрисаност при раду.

Треба уз ово указати на још један рад, „Валерина“, који у извесној мери делује препо-

тентно, а посебно говори о томе да не одговара његовим могућностима. Сликана је широким потезима кичице уз танку наслају боје, а негативно делује статичност сликаног модела и одеће на њој, школски подражавајући и копирајући античко сликарство и скулптуру.

На крају, неколико речи о темперама. На изложби их има свега пет (три „Мотива из Призрена“, једна „Скица за портрет“ и једно „Цвеће“). Малих су димензија, композиционо добро решене и колористички успело обрађене у широјој скали чистих боја.

Скромно и тихо је почео Радомир Антић стајући у ред наше најмлађе генерације сликара. Његова платна као целина посматрана на овој изложби уверавају нас да код овог младог уметника несумњиво постоји сликарски таленат, који се манифестује у тражењу одговарајуће форме, тежени да обухатује у широком младалачком заносу животну тематiku у свој јеној разноврсности.

Милутин МИЛОВИЋ

Мажеда...

Пусто ће можда ноћас
кораца моји
у ноћ да уплове.

Пусто... без циља.

На некој уплаканој грани
загрлићу можда
остатак једног живота.

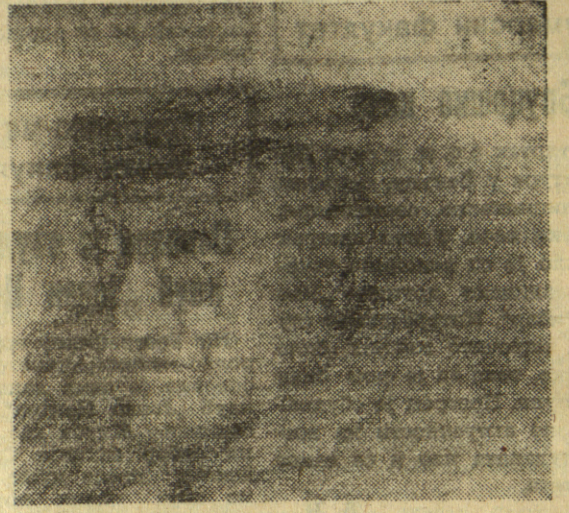
Или ћу негде
са неким сусталим очима
туговати
за раним бресквиним цветом.

Или ћу
с лишњем на рамену
чекати једну давно одбеглу радост,
посрнулу негде
између лутања.

А можда ћу,
уместо свега,
на твоје пролеће наићи,
кад моји кораца
пусто
у ноћ уплове.

Бранко ЈОВАНОВИЋ

НАША

Дечак је дошао на овај свет изненада, мада га није испустила из кљуна рода, нити су га нашли по легенди у главици купуса.

Појавио се у тренутку када је бабица са дежурним милосрдним сестрама отишла од мајке, да би хапаљиво појела комад тек припрељене масне гибанице од меса, коју је умесила настојница сиромашног породилишта.

Та масна гибаница испечена у овалној теписи, од које се овлажи усна дупља, пре но што је дотакну зуби, стала је живота дечакову мајку, која је приликом његовог исклијавања, изгубила више крви но што треба.

На њено очајно запоставање, догегала је бабица, да би га са масним прстима прихватила у загрљај одузевши га од мајке.

Коста Димићријевић:

Виолина је

И на земљи је почео да дише нов човек... Милосрдне сестре видевши да жени нема спаса, принеше уснама цаклећу површину огледала да би истовремено са запрешањем почеле климати својим лабудовским капицама, натученим преко чела до очију, видевши да је његова површина била још увек замагљена од мајчиног даха...

Тада казаше: — нечисти се уселио у њу; а лекари су се кладили положивши бабини на длан петстотинарку. Прави је тврдио да ће умрети за десет минута, а други за дуго више.

Први јој је притом извукао скоро цео језик из усне дупље плашећи се ваљда да га болесница у грчевима не прегризе; док други видевши дужину жениног језика рече правећи глуму алузију:

— Ја се колега чудим што ми је жена толико благоглагољива, а види колики им је само језик.

Мајка им није хтела усласти коцкарске жеље и животарица је што се закључивало при честом приношењу огледала уснама. Тек након пет часова принета површина огледала је остала незамагљена и огледала је део мајчиног врата и мало ниже влажну кошуљу од капи мајчиног млека, бистрог као суза, које дечак неће никада окусити.

ИЗ материнског удружења дечак је отишао да живи са дедом и старимајком коју је називао мајком, пошто оца и мајку није имао прилике никада да види.

Деда је био несрећан, јер је почео нагло да губи већ и до тада слаби вид. Скоро сваких пар месеци био је принуђен да мења дебла наочарског стакла. Сада су остала још задња три броја наочарских диоптрија па да буде сасвим слеп. А да би то одужико једино му је преостало да напусти кланкави поштански вагон у коме је већ деценијама у друштву титраше петролејке распоређивао писма у безбројним преградама поштанске картотеке.

Некад је то ишло лако. Прсти нису дрхтали, а очи жмиркале при одгонетању безброј адреса исписаних хиљадама рукописна. Само апотекари и поштари читају на овом свету све рукописне хијероглифе. Истраживаче не рачунам.

Али дугогодишње слабо пламсање петролејке и труцкање поштанских кола током службовања, учинили су да је са најближим годинама писма при одгонетању адреса приносио све ближе и ближе наочарима, а када их је већ додиривао врхом носа, преостала су му само три броја наочарских стакала, па да остане слеп.

При повратку са рада волео је да му прича пупкајући га на колени. Запамтио је све приче, али међу њима када је научио да чита није нашао ни једну препричану верзију бајке, попут старана који имају обичај да врше плагијате од Грима и Вука, пупкајући унутре жељне прича. Можда је и то био један од узрока што касније дечак није имао стрпљења ни једну из књига да саври, јер оно што је изазлило испод дедових бркова биле су само приче о животу, о годинама проведеним у труцкавом вагону на украшеним шинама.

Није му никада испричао да је нашао тридесет и четврти пакет са доларима у вагону који су вероватно кријумчари убацили при претресу. Нису дошли тог дана по њега, а и да су навратили деда би их упутио на надлежно место коме је место тренутка по проналаску пакета однео новац. Установа му је за то поклонила неколико стотина динара, а директор стегао рукат, подешавајући том приликом чељусту да би што лепше изгледао на првој страни дневних листова.

Деда је био најсрећнији тог тренутка, а награде се одрекао у корист неког удружења.

Дао је неколико милиона за неколико стотина. Сиромашни су говорили да је шенуо памеху, а то изгледа нису оспоравали ни они који су му дали награду.

Каку: „Када се на слави угаси свећа догоди се несрећа!“ Дечак није био никада сујевеан. И те године је као сваке скромно са старима по њиховој жељи славио крсну славу. Фитиљ је био дужи но обично и горео огроман пламен. Старамјака то примети деда, а он му ладе макаде да га поткрати. Растворио је крајичке макада приносећи их пламену. Када их је заклопио пресекао је на половину фитиљ и угасио свећу. Брзо кашључицувши да деда не би чуо палење машине, запалио је свећу. А деда иако је гледао у њеном правцу није ништа опазио. Тада је сазнао да је потпуно слеп и није га више пуштао да шета улицама без треће ноге.

— Дете иде на четири, а човек на две; ја значи да нисам ни човек ни дете — говорио би стари лупкајући штапом док га је водио испод руке до очне поликлинике.

— Свежине му руке! — заповедио је лекар болничару пре хируршке интервенције на дедином оку.

— Нисам објашао! — деда је одговорио не допустивши да га привезу у операциони сто.

Операција је успела. Одгурали су га до постеле са уфачлованим десним оком за које је једино било наде.

Лево је било мртво!

Професоров асистент му је пришао након два часа када се је дежурна сестра изгубила са одељења. Био је радозан и са неспокојством је скидао завој са ока плашећи се да професор не наиђе. Неопрезно је задњи

Р. Антић: Портрет младића

ПРИЧА

очни покров нагло тргнуо и уплашено узвикнуо видеши усирену крв која је почела литати из очне дупље. Старац се тресао од болова. Асистенту су дрхтали прсти и срце док је журно убризгавао инекцију противу бола.

Сад су сећања ишчезла а стварност остала пред његовим очима, које су биле управљене ка болничкој наткаси чије су се гвоздене ноге једва назирале у собном мраку.

Као плина приближавала се поноћ, а дечак није могао уснути. Вал сећања је омео неопходан сан у овим тренуцима потпуне исцрпљености који је био потребан као и спасоносни серум кога већ месецима нису имали у болничком хладњаку, који се једино могао добити тек преко прне брзехе која је била немилосрдна у окупираном граду у погледу цена.

Сам болесник — дванаестогодишњи дечак га није желео. Боље рећи плашила га је та игла невидљива врха и истовремено чудила док је посматрао оно споро претаканање бледе течности из стаклене цеви у иглино ждрело, а из ове у месо; у крв.

Истина, да су од њега скрили њену неопходност за оздрављење, али да су му предочили њену важност, он је ни тада не би желео у свој организам. Никада није сварио ни аспирина. Увек су му говорили да је здрав као дрен при редовним годишњим школским прегледима у поликлиници.

А сад је привезан за постеле болничке собе и то баш крајњих дана текуће 1943 године када је слаба из математике, после толиких бојева са таблом и кредом најзад била победена. Трећи разред реалке ће признати, али идуће недеље је годишњи испит у музичкој школи.

Тамо код куће испод кревета, у дрвеној футроли је виолина. Драги инструменат толико топлог, утешног гласа. Ко-

ОСТАЛА НЕМА

лико само је дневних часова било утрошено на превлачење гудала по њеним жилима. Много пута су клонуле од умора руке, али након малог прекида не би никада поустајале. У виолини је нашао невиђеног оца, неугледану мајку и угледане старе.

Сада је виолина попут њега приморана да пуних шест недеља лежи нетакнута у старој дрвеној футроли, са неукусним шареним тапетама облепљеним с њене унутрашње стране. По њеном политраном телу попануће нови слојеви прашине, а нико се неће досетити да премаже „калофонијумом“ струне гудала.

Био је рат. Били су гладни. Крџмбир је заменивао хлеб. Цицвара, проја, качамак, била су једина јела.

— Азра причекај док се не испече кобасица; сад ће моје злато да руча! — узвикнула је из свег гласа жена гестаповског агента да би је сви у комшилуку чули. И он је много пута чуо да њена љубимца Азра има кобасицу за ручак, док су му крчала црева. А Азра је била само мала рундава пудлица. Свирком је заборављао на Азру, кобасицу и своја црева. Такав је био живот.

Тосета. Дан који сваки ко лежи у болничком кревету био млад или стар, са поједнаким нестрипљеним очекује да би угледао и загрлио своје. У кући где је лежао дечак могло се само гледати и говорити. Дошла је старамјак и пружила вратуру теглу слатка и лонче кисела млека...

— Све, само не серум... то боли мајко (старамјак је увек називао мајко) биле су прве речи које је упутио кроз прозор густо испреплетан мрежичастом завесом од влакна бакарне жице. Клице из ове зграде инсекти шире. Њима као и здравим људима било је овде строго забрањен приступ. Никакав „аусвајс“ не би могао помоћи, а искрено рећи ником није ни пало на ум да га потражи за улаз.

Не, он ти га неће убризгати! — одговорила је замисљено стара. Искрено је одговорила не у намери да га утеши. Није га лагала мада је у том тренутку хиљаду пута била срећнија да су малопређашње изговорене речи биле само утешна лаж. Јуче су јој лекари казали да пожури са набавком драгоцене течности ако жели да га жива и здрава кући доведе.

— Какви комшији да се не љути на њега; он није крив зато што сам овде; па ни он није знао; ваљда се нисте посвадили?

Сусед је примјо на преноћиште рођаку са села која се није осећала најбоље и дошла у град да потражи лека. Сутрадан је отишла у болницу, а одмах за њом и дечак од исте болести коју су лекари крестили назвавши је — дифтеријом.

— Нисам; комшија се страшно секира због тебе — одговорила је.

Дечак је заћутао. Дечак се изгледа нечег присетио. Једне вечери је дошао плачући кући. Сусрео га је комшија и дао му новаца да оправи виолину. Била је поледица и дечју клизавицу покрио је танак слој снега. Пао је и испустио када је пао својим телом преко њеног. Жице, А и Е биле су покидане, а кобилица смрљана. Комшија је имао срца... И старамјак је заћутала. Прво се комшији за помоћ обратила, али ни он није имао ни динара, а потом где све није трчала и колико прагова пољубила.

Неколико досадних недеља, је полако прохујало. Скоро му је лекар у шали наговестио да је време да се почисти кући. Старамјак сад чека у ходнику са оделом у рукама. Како је пријатно напустити болничку постеле и пригрлити виолину. Старамјак је данас чудна, бледа, неспокојна, крши уздрхтале прсте.

Заједно руку под руку долазе кући и одговарају на питања задовољних комшија што виде дечака. Док се старамјак распитује за стање цена на пијаци, он успева да измигољи руку испод њене и утрчи у собу. Дочекаће је са свирком. Да увек буде весело, да скоро дођу бољи дани који ће заменити цицвару, проју и качамак.

Да, али прсти руке подвучени испод постеле нису напипали футролу. Итого часа претражио је све кутове скромне собе, али не није било. Ни старамјак није улазила.

Стајала је крај врата и присећала се како је било пријатно кувајући ручак слушати и посматрати унука како на пулту размешта нотне свеске, заузима позу, под подбрадак стања углачану површину инструмента који је морала продати музичкој робној кући „Фрајт“ да би му могла додати спасоносни серум.

Види га како потом подешава прсте и након неколико почетних удара ногом даје такт, започиње са свирком. Тад више унутр није у сиромашној соби, већ га гледа у акустичној дворани Коларчевог универзитета. Она седи у бог зна коме реду и тапше му након сваке тачке, а жени крај себе која је усхићена са поносом каже:

— Видите шта зна мој дечак! А сада стоји крај врата рукама превлачећи по месинганој квади не одлучујући се да крочи у просторију и сусретно се са прекривљивим погледом исцељеног дечака...

ДА ЛИ ЈЕ НИВО ОПШТЕ КУЛТУРЕ НА ГРУПИ КЊИЖЕВНОСТИ ПРОБЛЕМ?

Еврипидова Медеја и наш кривични законик

Још колико у претпрошлом броју „Народног студента“ водила се дискусија на тему: ниво опште културе студената књижевности. Рекло би се да је већ сама тема довољна да за себе заинтересује оне којих се у првом реду тиче. Али ево прошло је већ две недеље од дуела Филиповић — Макавејев, дудела двојице јединих учесника у тој дискусији, а нико од студената књижевности није узео реч.

Можда то значи да је поменути тема исконструисана и да ниво опште културе на групи књижевности није проблем? Верујем да би једно сећање могло нешто да допринесе одговору на ово питање и то:

РЕМИНИСЦЕНЦИЈА НА ЈЕДАН СЕМИНАР

из светске књижевности који је одржан пре годину-две дана на Природно-математичком факултету у соби број 45.

Прејимом одмах на ствар — само да реминисценција не би испала лична, нећемо употребити ни једно име, а ако неко и употребимо, биће измишљено.

Пошто је јављено да професор не може да присуствује семинару, присутни су са похвалном самоницијативношћу решили да семинар одрже и без њега. Изабрали су једног другог да руководи дискусијом, и другарица референт почела је да чита свој семинарски рад о „Медеји“ делу познатог грчког драматичара Еврипида. Реферат је претстављао углавном једно опширно препричавање садржаја Еврипидовог дела, али је у извесном смислу био и оригиналан: његов аутор је са неприкривеним симпатијама говорио о Медејиној љубомори, а причајући о томе како „Медеја убија децу коју је имала са неверним Јазоном, другарица референт је оправдавала тај Медејин акт гласом у коме је звучало право правцао сладострашће освете. То је изазвало право дискутант да жучно нападне реферат због чисто женске пристрасности и да изјави како он осуђује Медеју и не само Медеју него и читав женски род. У вези с тим дотични друг рекао је да он жене сматра нижим бићима и надовезао на то неке мисли о сексуалној еманципацији у стилу Чернишевског. Да би

поткрепио та схватања својим личним примером, рекао је између осталог, показујући прстом на једну девојку из предњих клупа „ево када сам ја волео ову другарицу овде ја према њој...“ итд. Затим је неко узео да разрађује проблем освете из љубоморе на неким примерима из брачног живота савремених супружника, што је по мишљењу тога друга било неопходно за дубље разумевање Еврипида. Ова разматрања продубије следећи дискутант који је саопштио да је морал врло релативна ствар, јер

би Медеја, како он мисли, по нашем кривичном законнику била осуђена, али у оно време...

После њега реч је уз опште одобравања узео претседавајући који је почео своју дискусију овако: „Оно јесте, што рекао друг Жика, она би по нашем кривичном законнику била осуђена, али...“

Затим је устала једна другарица из средњег реда и певајућим гласом испричала како је док је читала Медеју мислила „боже да ли ће Медеја убити своју децу“. У једном тренутку пало јој је на

памет да би тако нешто могло да се деси и заиста — десило се. Сем тога, она би хтела да каже да и у нашој литератури „имамо“ сличних примера: тако је у песми „Јован и дивски старешина“ мајка ослепила сина и бацила га у једну јаму. Следећи дискутант био је невероватно језровит. Рекао је да се он не слаже са онима који оправдавају Медеју — и сео. Онда је неко протестовао зато што у, по његовом мишљењу иначе добром реферату, „нема друштвено историјских услова“. После тога је један друг прво дао оцену претходне дискусије, рекавши да је по његовом мишљењу најбоље дискутовала другарица из средњег реда; зато што је њена дискусија била документована. „Врло документована“. После ове оцене он је узео да анализира питање могућности да нека жена као Медеја из љубоморе изврши неки злочин. Тим поводом препричао је једну Мопсанову причу у којој жена умало није секиром убила мужа и закључио да су жене у извесним стањима способне на све. На крају референт је добивши реч саопштио да примедба о друштвено историјским условима, отпада, јер реферат нема за тему целог Еврипида; овако кад се ради само о једном Еврипидовом делу, шта ће онда ту друштвено историјски услови? Овде је претседавајући закључио дискусију обавештавајући присутне да је дискусија забележена, па ће се реферат и те белешке дати професору да и он каже своје мишљење о свему томе.

МЕДЕЈА ИЛИ МИЛЕВА ПОПОВИЋ ИЗ ОБРЕНОВЦА?

Ако и одбацимо граматички, стилски и логички написмено излагање учесника у овој дискусији, ако најзад одбацимо и то да се дискусија кретала искључиво у оквирима етичке, а не естетске проблематике, ипак остаје једна чињевица која је неоспорна: студенти књижевности на том семинару отуживали су и оправдавали Медеју тако као да се не ради о уметничком лику и о уметничком делу, него као да се ради о некој реално постојећој рецимо Милеви Поповић из Обреновца, коју је надлежни срески суд осудио због депоубиства. А то нас — морамо признати — враћа у она стара добра времена у која су глумци интерпретатори тако незадовољно улога као што је била на пример улога Вука Бранковића, морали озбиљно да стрепе за свој живот, јер се публика врло активно мешала у догађаје на позорници. И данас додуше у паузи, за време приказивања на пример Шоове „Кандиде“ у Југословенском драмском позорници, чујемо понеког средновековног грађанина „солдне“ спољашности како у кругу својих пријатеља резонује: „Море, да сам ја онај поп, слабо би пустио да ми се неко врзма око жеге“. Али такви грађани као што знамо налазе се на ступњу културе на коме човек још није у стању да јасно одвоји уметничко дело од догађаја који се одигравају у реалном животу. Међутим, за такве грађане постоји једно оправдање: они наиме не студирају књижевност.

Било би разуме се погрешно на основу овог семинара одрицати општу културу свим студентима књижевности. Али да такви семинари наводе на мисао да је општа култура проблем за прилично велики број тих студената, то је изгледа неоспорно.

С. Т.

НИКОЛА МИЛОШЕВИЋ

Заказана је дискусија на Филозофском факултету

„О крсној слави“

Широм наше земље разбуктала се идеолошка битка против штетног утицаја цркве и религије, битка за искорењивање религиозних предрасуда из свести народа. Све чешће се објављују брошуре, књиге и научне публикације и одржавају разна предавања која осветљавају мрачну шпилу ове прастаре идеологије у којој се данас као и већ одавно окупљају реакционарни витезови из целог света да је користе као бункер против народа и његовог напретка. Али постоји низ застарелих обичаја, сујеверја и штетних навика које своју религиозну природу скривају. Ови се приказују као национално обележје, као часна традиција. Међу таквим обичајима у српском народу је вероватно најраспрострањенији „слава“. Уз интервенцију попова и мистичких обреда слава је данас у правцу заставе бесперспективних елемената који уз чашу и бокал живе у ремији

сценцијама о „старим добрим временима“. Шта значи данас њихова парола „слава нас је одржала“? Да ли је та крилатица тачна? Да ли је празновање славе искључиво српски национални обичај? Да ли у том обичају има елемената које треба чувати и гајити? Одговори на ова питања данас су веома значајни. Од дискусије која се припрема на Филозофском факултету треба очекивати научне одговоре на сва ова питања.

Влаховић Петар, асистент етнологије на Филозофском факултету одржаће реферат „Крсна слава у светлу савремене науке“, а дискусија о реферату почеће одмах и продужавање се према потреби.

Ова дискусија, коју организује управа удружења Савеза студената Филозофског факултета, одржаће се у четвртак у 20 часова у Сали Народних хероја на Природно математичком факултету.

ПОВОДОМ 31 ГОДИШЊИЦЕ АКАДЕМСКОГ ПОЗОРИШТА

У низу годишњица, из рада студената Београдског универзитета значајно место, свакако, заузима и 30-годишњица Академског позоришта, која се ове године навршава.

Иако је његов рад у предатном периоду, као и рад свих на предних студентских организација, отежан па чак и забрањиван, оно је успело да из своје средине да, поред многих, других, Рашу Плаовића, Мату Милошевића, Љубишу Јовановића.

По Ослобођењу Академско позориште је добило све услове за рад и видне резултате смо већ видели: „Ана Кристи“, „Поп Ђира и поп Спира“, „Же нидба“, „Сумњиво лице“, „Дубоки су корени“, „Деца сунца“. Без великог претеривања би се могло рећи да је скоро пола глумца Београдског драмског позоришта дошло из Академског позоришта, почев од редитеља Соје Јовановић и техничког директора Љубише Павловића, па до глумца: Оливере и Раде Марковића, Бате Паскаљевића и Антоније Пејић.

После тако плодног рада, при родно је да се прослава 30-годишњице Академског позоришта свечано обележи. По припремама које су већ сада почеле, можемо очекивати да ће она, заиста, и бити таква. Пре извесног времена формиран је Одбор за прославу у који су, поред садашњих, ушли и стари чланови, између осталих и Љубиша Павловић први управник позоришта по ослобођењу. У мноштву проблема, око организације што свечаније прославе, који стоје пред овим Одбором, свакако је највећи: обезбеђење финансиских средстава. Од стране неких чланова Одбора пао је предлог да сва позоришта у Београду дају по једну претставу у корист Академског позоришта. Но, изгледа с обзиром на садашње услове, такав предлог није остварив. Али и пак професионална позоришта би требало да на неки начин омогуће одржавање прославе.

Но, није на одмет, констатовати и једну жалосну чињеницу: да се студенти врло мало интересују за рад Академског позоришта. То нам нарочито показује и случај, солидно спреман љене и од целокупне београдске критике повољно оцењене, претставе „Деце сунца“, која није могла ни једном да се прикаже за студенте. Изгледа да се студенти са потцењивањем односе према уметничким квалитетима Академског позоришта. Ако је тако, изненађује онда чињеница да велики број студената радо проводе време на многим јевтиним забавама.

Академско позориште улаже све напоре да прослава 30 годишњице буде на достојној висини, са жељом да то буде годишњица рада студената Београдског универзитета. На свим студентима стоји да то и буде.

С. Т.

За прославу, која се предвиђа у априлу 1953 године, спремају се два дела: „Монсерат“ од Раблеа у режији Мирослава Беловића и „Цврчак на огњишту“ од Дикенса у режији Владимира Петрића. Поред њих у прославу улазе и „Деца сунца“ од Максима Горког, која се већ налазе на репертоару.

Тројланци

Тамо, иза ових планина другују небо и море.

И сваког сутона, кад сунце оде вечерају хљеба и вина.

Из тишине у ту интиму вјечито поглед голица.

(Мисао — неустрашва птица из осјеке крене у плимју).

Другују: мис'о, небо и море — у сутоне чаште се: хљеба и вина...

И једнодушно и без даљина питоме поведу разговоре.

Сретен ПЕРОВИЋ

Спољитски животи

ИЗ АКАДЕМСКОГ АЕРО-КЛУБА

АКРОБАТСКИ АВИОН „БЕОГРАДСКИ СТУДЕНТ“

Аеро клуб је имао доста чланова. Међутим, сви нису били активни. Пред годишњу скупштину, извршена је ревизија чланства. Данас клуб има 96 чланова који раде у моделарској, једриличарској, моторон-пилотској и падобранској секцији. Клуб има радионицу и конструкциони биро.

ти ове секције у прошлој школској години. Клуб у заједници са Аеро клубом „Београд“, има заједничку ваздухопловну школу. У току зиме одржаће се теориски течајеви, а почетком пролећа практична обука. Досад, једриличари нису искористили постојеће могућности на аеродроми-

вали су и други чланови Клуба, студенти аеронаутичког сектора. Машина „Београдског студента“ биће од 60 кс., са брзином до 160 км. на час и дужином полетања 2000 м. Биро је окупио људе одушевљене конструкторством. Они су пуно љубави, знања и стрпљења, проводе многобројне часове над својим пројектима. Недавно су примили и задатак, за пројекат авиона за избацивање падобранаца.

Живомир ПРЕДОЈЕВИЋ

МЕЂУУНИВЕРЗИТЕТСКО ТАКМИЧЕЊЕ СТУДЕНАТА ЗАГРЕБА И ЉУБЉАНЕ

У част Дана Републике 29 новембра одржано је такмичење између студентских репрезентација Љубљане и Загреба, у кошарци, одбојци и таџању.

Мушкарци Љубљане показали су се бољи и њихов такмичар Федор Реис поставио је нови студентски рекорд са 224 круга и заузео прво место. Резултат 1043 према 971 за Љубљану.

(Из „Студентског листа“, Загреб).

Планинари „Ртањ“ обилазе села

И чланови планинарског друштва „Ртањ“ са ТВШ размишљали су о свом уделу у промоцији студената селу. Причином излета и разних других планинарских похода они су у могућности да у селима кроз која пролазе организују приредбе, предавања и сличне акције за просвећивање њевог становништва.

У овој години друштво „Ртањ“ је учинило у том смислу и први корак и заједно прославило Дан Републике са становништвом села Д. Мутнице и Лукова. Један члан друштва одржао је предавање о Дану Републике после чега су чланови друштва бесплатно приказали наш играни филм „Првени цвет“. Наставници и учитељи извели су с ученицима програм који је допунио ову приредбу. Код селљака је за ову приредбу владало велико интересовање. То најбоље сведочи око 1500 људи из оба села који су зједно са планинарима прославили овај наш велики празник. С нарочитом пажњом је потражено приказивање филма У селу има 80 од сто оних који до тога дана нису видели ни један филм. „Е, кад би нам дошли за Дан Армије“, напоменуо је један од њих приликом састанка. Студенти су обегали. Доћи ће поново.

Овакав рад планинари „Ртањ“ могао би да послужи за пример и осталим планинарским друштвима. То ће у једно бити и велики допринос нашем селу у његовом просвећивању.

М. Тешкић

Првак света Борислав Гунјић

Моделарска секција има 12 чланова, који раде у својој радионици, опремљеној најпотребнијим алатом и материјалом. Она је узела учешћа на више такмичења. И екипа и појединци, постигли су добре резултате. На изборном такмичењу у Сомбору, екипа је освојила прелазни пехар Ваздухопловног савеза Србије. Чланови секције чинили су већину екипе Србије на такмичењима у Скопљу и Новом Саду, полови-ну савезне екипе на светском првенству и добар део савезних екипа које су учествовале на такмичењима у иностранству. Ради популаризације моделарства, чланови клуба више пута су учествовали на разним аеро митинзима у Србији. Ево и појединачних изванредних успеха: Борислав Гунјић, освојио је првенство света у категорији модела једрилица А-2 и поставио државни рекорд „брзинских модела“; Драган Христић, по други пут узастопно освојио је пехар „мајстора акробација“; Тихомир Тасић, на савезном слету, други је у категорији моторних хидро модела. То су само делимични резулта-

ма у Београду и Вршцу. За идућу летачку сезону, могућности за рад су знатно боље. Школа располаже са по две школске једрилице типа „Рода“ и „Чавка“ и једном високоспособном једрилицом типа „Ваја“. Она ће добити по једну једрилицу типа „Ждрал“ и „Ваја“. У радионици Клуба, у току зиме, биће завршене две једрилице типа „Грунау Беби“. Са овим летелим парком, моћи ће се, са успехом школовати једриличари.

У клубу има 40 падобранаца који су до сада извели 66 скокова. Секција моторних пилота је најмлађа у Клубу. Преко лета обуку је завршило 26 другова. Идуће године обука ће се обнављати у Руми и Београду. Сви чланови секције ангажоваће се и у једриличарству.

Конструкциони биро основан је у прошлој школској години. У њему је већ пројектован један акробатски авион „Београдски студент“, који су конструирали инжењери - чланови Клуба, Мирко Јосифовић и Јован Чубрило, асистенти ваздухопловног отсека Машинског факултета. На овом послу сарађу-

Подела награда студентима — планинарима

Пре неки дан Универзитетски планинарски одбор, организатор оријентационо - патролног такмичења, поделио је награде Планинарског савеза Србије најбоље пласираним патролама са недавног такмичења и то следећим редом:

- 1. ДТВ „Партизан“ (Корда, Вилимоновић, Маркићевић, Сабати) сваком члану по један руксаг; 2. „Ртањ“, дружина Граф. фак. (Јовановић, Газикаловић, Гвоздић, Јанчић) по једну торбицу; 3. „Ртањ“, дружина Геолошког фак. (вођа Јовановић) патике; 4. „Јастребац“ са МВШ (вођа Лекић) рукавице; 5. „Ртањ“, дружина Електро фак. (вођа Живковић) шалове; 6. „Ртањ“, дружина Електро фак. (вођа Миљковић) књиге.

За највећи број међу првих 15 патрола награђена су следећа планинарска друштва: 1. „Ртањ“ за 9 екипа; 2. „Тара“ са Пољопривредно-шумарског факултета за 3 екипе.

Победничка екипа

У саставу: Корда, Вилимоновић, Маркићевић, Сабати

„КОШАРКА“ „Ветеринар“ — ДТВ „Партизан“ 46:27 (16:12)

„Ветеринар“: Јаковљевић, Бендаренко, Лох, Гебце, Рог, Цисар, Виг. ДТВ „Партизан“: Милановић, Маркичевић, Степановић, Сабати, Попов, Марковић. Сала ДИФ-а.

Оба тима приказала су врло добру и живу игру, са брзим продромима, али врло слабир, реализовањем кошера. Екипа ДТВ „Партизан“ има у својој средини већину

играча који су почели да тренирају кошарку тек пре неколико месеци и као таква прилично се добро супротставила екипи „Ветеринара“ која у свом саставу има више квалитетних кошаркаша. Све до пред крај другог полувремена, кошарка била је врло мала, али пред крај игре екипа „Партизана“ направила је неколико грешака, што је искуснији противник искористио и осигурао победу.

САБАТИ

ХУМОР НАША АНКЕТА

Анкете су у моди. Постављају се разна питања, па онда што не би ми прави анкети, мислим, ми — хумористичка рубрика.

Посетили смо два студента, једног бруцоша и једног апсолвента и замолили их да нам одговоре на питања:

— Шта би могли да нам кажете о Вашој бруцошкој јесени?

Одговор: „Шта да ти причам! Јесен почиње 23 септембра и завршава се (уф, што си радознао!); у јесен пада лишће, само то није важно — главно је да пада додаток и још по нека „шушка“ од халета. Таково шушкање волим, а не „шупшти ветар у лишћу опалом“ и шта ти ја знам. Кад је већ реч о шушкању, ето и књиге шуште а ја

то не могу да поднесем, па зато и не учим. Али има и друкчијих од мене, ето мој цимер; стадио рецептује: „Позна је јесен, гаврани су одлетели“, а ја се смењам јер знам да мој „гавран“ није одлетео. Само да јој видиш косу, одмах би рекао: „чај је бела“. Толико за ову јесен“.

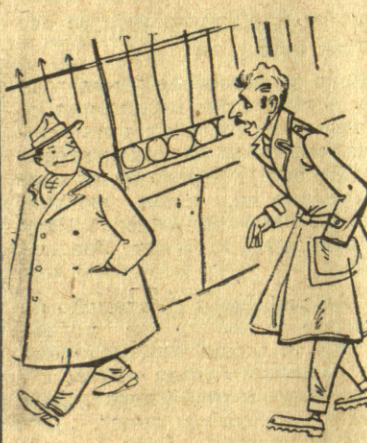
Следи одговор апсолвента: „Моја бруцошка јесен (овде је он ставио прст на чело и остао у том положају нешто више од 45 секунди а затим се прихватио календара на коме смо успели да видимо само датум 1887 година — издање штампарије „Христос мученик“, вероватно успомена од бабе. Аха, сето се он, то је било негде после Рапалског уговора; тек сам се уписао на факултет и почео да спремам „Римско право“, спремао и пао. И тако сваке године падало је лишће у јесен и падало сам ја. Ево већ неколико година пратим рубрику „Занимљивости из науке“, не би ли негде прочитао да ће лишће престати да пада, онда ћу ваљда и ја положити „Римско право“, завршио је он гладни своју дугу, седу браду (ово смо додали да би било уверљивије.)

ГОСПОДИНУ

Кољаше је благосиљо смерно Апостолској цркви, оцу светом Радом „врлим“ служио је верно: Душе „грешник“ право у рај слави земалске, профане им ствари И сигурно место закопао. На од крви црвен као жар Леп је шешир, на крају, „од оца“ У знак пажње, примио на дар.

Навијачки разговори

— Шта чујем, твоја „Првена звезда“ промениће име? Од сада ће се звати „Бледи месец“.

ПИСАНО НА НАЧИН КАО...

Сунчана Шкрињарић

НОЋ

Сећање на слике Ван Гога

Плаве сагове плетем о поноћи и сањам поља поточица. Свилене срне су сјене протекле — полако путују потоци. Нема мјеста и нема мјесеца, мутно у мраку нестају наранце — нема неба и нема никога — мртвим миром мирују маслине. Плачем за бојом и зовем сунцокег, жути лимуну црни су постали итд.

Грешком нашег техничког уредника замењени су текстови оригинала и пародије и моле се читаоци сами, за своје потребе, одредити која је од ових двеју песама пародија.

НОЋ

Снивање над сликом Ван Гога

Плачу сагови, плачу прагови а сунцокег се сунцу окреће. — Док ме сунчаница не удара. Крушке постају запете а смокве прне поенте. Месец је трули кестен чекања на саговима и на праговима. Нема месеца нема простора Баба Јага се шува преко торњева мирују миром улице мирноће ђуревак, босиљак, наранце итд.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Судећи по досадашњим садржајима „Укрштених речи“ редакција је одлучила да их штампа у рубрици умор.

Од I до II уоквирили редови дају име оснивача и јединог читаоца књижевног листа „Записи“.

Исправно: 1. Ванбрачни син персиког цара Дарија; види литературу... History of ancient world, Историја древног Востока, L. Histoire des perses etc.

2. Последње слово кинеске азбуке пре језичке реформе Мија Цеа. 3. Ретко и хранљиво јело у студентским ресторанима. 4. Презиме фудбалског судије који је остао без повреде до краја утакмице Чубура — Дорћол (обрнуто).

Исправно: 1. Иницијали студента права који је у првој години дао све испите у јуну, 2. Дериват трикетопентанокси — итд. — тена. 202. Име младог песника у чијим се стиховима не појављују речи: срце, чежња, стрепња, дрхтај... 303. Марка масла која је употребљавана Лав Толстој пицући „Рат и мир“.

Неиспуњене конкципе резервисани су за: египатског бога — Ра, јапанску меру-ри, папагаја-ара, меру за површину-ар, ноту солмизације-ре, четири слова-пара.

Напомена: Ако случајно не решите ове укрштене речи, не стесирајте се; уосталом које сте студентове речи успели да решите.

Анегдота

Рукопис Франца Листа

Међу рукописима познатог композитора Франца Листа налази се и један на чијој је првој страни назначено: „сврстати брзо“, на другој — „всесма брзо“, на трећој — „много брже“, на четвртој — „најбрже што је могуће“, а на истој ипак — „Још брже“.